

Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena

Apgynę Lietuvos garbę

Ats. kpt. **Vytautas VOVERIS**

„Savanorio“ redaktorius

Adolfo Ramanausko-Vanago prisiminimuose yra ir pasakojimas apie mažą dzūkų kaimelį Leipalingio valsčiuje Butelionis, kurio beveik visi vyrai išėjo partizanauti. Kartą Leipalingyje okupantų pakalikai surengė mitingą. Iš Alytaus atvykęs komunistų pareigūnas siuto: „Rusijai pasidavė Vokietija ir Japonija. Pasakykite man, ką galvoja Butelionys!“ Tokių kaimų Lietuvoje buvo šimtai, o priešui lietuviai niekada nepasiduoda. Baltai – ne slaviai. Fronte paskui į ataką einantį rusų pulką paprastai slinkdavo gerai ginkluotas NKVD batalionas. Enkavėdistai, laikydamiesi saugaus atstumo, šaudydavo į nugaras tiems kareiviams, kurie, jų manymu, nesparčiai puldavo ar bandydavo gultis ant žemės. Leninas, vykstant pilietiniam karui, Raudonosios armijos narsumą skatino kitokiu būdu. Jo įsakymu mūšio metu pasitraukęs dalinys būdavo išrikiuojamas ir komisarai bei čekistai sušaudydavo kas dešimtą raudonarmietį.

Išeinantys negrįžti. Paskutiniai partizaninės spaudos leidėjai Lietuvoje, Priskelimo apygardos partizanai Steponas Erstikis-Patašonas ir Kostas Liuberskis-Žvainys (buvęs Lietuvos kariuomenės karo lakūnas) 1957 m. dar leidę laikraštį „Partizanų šūvių aidas“. 1958 m. jie tiesiog dingo, likimas nežinomas ir šiandien.

Šiaulių „Aušros“ muziejaus nuotrauka

Partizanai, išskyrus retas imtis, kaudavosi iki galo ir jeigu matydavo, kad nepajėgs išsiveržti iš apsupimo ar bunkerio, nusišaudavo arba susisprogdindavo. Lietuvių su pakeltomis rankomis rusai nematė. Į nelaisvę patekdavo tik sunkiai sužeisti bei vienas kitas silpnavaivis.

Prof. Edvardas Gudavičius partizanų kovas prilygina Žalgirio mūšiu ir 1918–1920 m. nepriklausomybės karui. Tai buvo visos tautos kova, o partizanai – tautos kariai. Visuomenės ir partizanų vienybė, bent jau pirmaisiais kovų metais, buvo beveik absoliuti. Vilniaus karininkų ramovės vyrų choro „Aidas“ dainininkas Kostas Valukonis

kilęs iš Berezninkų kaimo, o tai visai šalia Ramanausko-Vanago tėviškės – Bielėnų. Jis prisimena:

– Partizanams talkino visi kaimo gyventojai, tai buvo savaime suprantama. Juk į miškus išėjo savi žmonės: kaimynai, giminės, pažįstami, ir todėl jie nesibaimindami galėjo užteiti į bet kurią sodybą, gerai žinodami, kad bus ir priglauti, ir apskalbtai, ir pamaitinti ir įspėti, pasirodžius priešui. Frontui praužus, mano tėvas laukuose rado daug ginklų, juos surinko ir nuskandino durpyne, o vėliau pasakė partizanams, kur jie yra. Vyrai su kobiniais tuos ginklus išsitraukė.

Rusų kareiviams gera valia valgyti niekas neduodavo, „išvaduo-

tojų“ su gėlėmis nepasitiko, kaip Kauno žydai 1940-aisiais.

Vėliau, kovoms užsitęsusi, visuomenės ir jos gynėjų vienybė ėmė eizėti, o to ir siekė okupantai. Daug žalos padarė kriminaliniai elementai, kurie, okupacinio režimo visokeriopai globojami, siautėjo, prisidengdami partizanų vardu. Veikė net specialūs kariniai daliniai, vadinamieji sokolovininkai. Jie, aprenkti lietuviškais uniformomis, žudydavo ištisus šeimas, o kaltė būdavo suverčiama partizanams. Lavonai juk nepasakys, kad juos nužudė „partizanai“ tarpusavyje kalbėjosi rusiškai. O kur dar

masinis agentų verbavimas! Okupantai per daug nesuko galvos: pranešinė užverbuotas asmuo ar ne, svarbu, kad jis pasirašytų. Vieni tokie „agentai“ iškart pasisakydavo partizanams ir pranešinėdavo priešui, ką partizanai patardavo, t. y. teikdavo dezinformaciją, kiti išsigandę tylėdavo, treči, vieną kartą ką nors išdavę, jau neturėdavo kelio atgal. Partizanai tokius bausdavo, ir labai griežtai. Laikui bėgant viskas taip susipainiojo, kad kartais nukentėdavo visi nekalti asmenys, o tikrieji išdavikai darbovosi visai nebaudžiami, net įgydavo partizanų pasitikėjimą.

Partizanai karą pralaimėjo, bet tai ne jų kaltė. Per daug nelygios

jėgos, o Vakariai, nenorėdami pyktis su Stalinu bei nematydami sau kokios nors naudos, ir piršto nepajudino, apsimetė nieko negirdintys ir nieko nematantys, kas dedasi rytinėje Baltijos pakrantėje. Kaip visada.

Lietuviai išėjo ginti savo Tėvynės, nes visiškai nenorėjo vergauti priešui, siekė gyventi laisvoje valstybėje. Per du nepriklausomybės dešimtmečius išugdė save gerbiantį, labai sąmoningą ir patriotišką kartą, mylintį savąjį kraštą ir pasiryžusi kautis už jį visais įmanomais (ir neįmanomais) būdais.

Anot lietuvių literatūros klasikės Šatrijos Raganos, „žmogus, kuris savo paties nauda tesirūpina ir savo tėvynės nemylti, yra lyg gyvūlys, kuris savo motinos nepažįsta paugęs ir vien temąsto, kaip paėsti ir pagerti“. Šių laikų šatrijoms ir raganiams tėvynė sutelpa į nuosavą piniginę, o kas netelpa, tas – ne tėvynė. Jiems baisiausia būtų, jeigu atgimtų patriotizmas, tautinis sąmoningumas, o „mieli Lietuvos žmonės“ vėl pasijustų lietuviams, ant kurių sprando nelabai ir išsilaukysi. Todėl reklamuojamas (o kažkas ir pinigėlių duoda) svastikom apsikarstęs „patriotas“ Mindaugas Murza, kurio uždavinys vienas ir aiškiai matomas: kompromituoti patriotines, tautines idėjas; keliama isterija apie tariamą rasizmą. Štai žiūrėkit, kokie jie, patriotai! O juk patriotai, tautininkai – ne nacionalistai. Kas myli savo tautą, tas moka gerbti ir kitas. Ir gerbia, bet nenuolaidžiauja.

Partizanai apsaugojo Lietuvą nuo masinės rusų kolonizacijos. Ką tai reiškia, galime aiškiai suvokti, pažvelgę į mūsų kaimynes Latvija ir Estija, kur partizaninis pasipriešinimas buvo daug silpnesnis. Bet šiandien, kai matai kaip uoliai lietuvių tauta išsklaidoma po Europos užkampius, o Lietuva apgyvendinama (taip pat uoliai) svetimšaliais, pradedi dvejoti: ar ne beprasmiškas buvo tas pasipriešinimas? Kaip Herkaus Manto sukilimas, apgynęs prūsų tautos garbę, bet neišgelbėjęs tautos nuo pražūties.

Lietuvos partizanai apgynę lietuvių tautos garbę...

Būrys grįžo namo

Gr. **Vilius DŽIAVEČKA**

„Savanorio“ korespondentas

Balandžio 25 dieną Alytuje, Rotušės aikštėje, įvyko Dainavos rinktinės KFOR–17 būrio sutiktuovės. Ta pačia proga paminėtos ir 17-osios rinktinės metinės, prisaidintas būrys naujokų – 27 kariai savanoriai.

KFOR–17 grįžo iš taikos rėmimo operacijos Kosove. Suktuvių ceremonijoje dalyvavo

krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Seimo narys Julius Sabatauskas, KASP vadas plk. Antanas Plieskis, vietos karinių ir sukarintų vienetų bei miesto valdžios atstovai, karių artimieji. Kariai apdovanoti KAS lygmens medaliais „Už tarptautines operacijas“.

KFOR–17 būrys buvo suformuotas iš Dainavos rinktinės karių savanorių. Būrio vadas vyr. lt. Aurelijus Selimavičius.

„Prieš kelias dienas iš šios aikštės į Afganistaną išlydėjome Birutės bataliono taikdarius, dabar iškilmingai sutinkame Kosove taikos rėmimo operacijoje dalyvavusius savanorius. Džiaugiuosi, kad apie mūsų karių tarnybą gražiai atsiliepia Lenkijos ir Ukrainos bataliono vadovybė, – sakė krašto apsaugos ministras J.Olekas.

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas apdovanoja būrio karius.

Autoriaus nuotrauka

Nukelta į 2 psl.

Apdovanojimai**Krašto apsaugos ministras apdovanojo****medaliu „Už tarptautines operacijas“:**

mjr. Rimantą Jasinevičių, vyr. ltn. Aurelijų Selimavičių, j. psk. Raimondą Vašką, vrš. Juozą Jušinską, srž. Juozą Luckų, j. srž. Audrių Dubicką, j. srž. Edvardą Tumasonį, j. srž. Darių Kardoką, gr. Nerijų Andriukonį, gr. Valdą Antropiką, gr. Andrių Barysą, gr. Povilą Dubicką, gr. Dainių Jankauską, gr. Darių Juonį, gr. Jurgitą Keblikaitę, gr. Edvardą Mažeiką, gr. Ričardą Miliūtį, gr. Kęstutį Nedzinską, gr. Valdą Ravucką, gr. Rimą Varsevičių;

medalio „Už tarptautines operacijas“ ženklų:

srž. Aleksandrą Asanavičių, srž. Vaidą Burbą, srž. Juozą Genevičių, srž. Edgarą Ručinską, gr. Rimą Abieciūną, gr. Marių Bielskų, gr. Liną Jasionytę, gr. Vytautą Mickevičių, gr. Marių Vabuolį.

KASP vadas apdovanojo**medaliu „Už pavyzdinę tarnybą“:**

vrš. Rolandą Čekanauską;

medaliu „Už pavyzdinę kario savanorio tarnybą“ (15-os metų):
j. srž. Saulių Žuką, gr. Egidijų Eitutį;

medaliu „Už pavyzdinę kario savanorio tarnybą“ (10-ies metų):

srž. Ričardą Mickų, j. srž. Dainių Butikį, j. srž. Edvardą Galminą, j. srž. Gražvydą Nausėdą, j. srž. Eriką Pocių, j. srž. Justiną Vičių, gr. Algimantą Budvydį, gr. Darių Šilinskį;

medaliu „Už pavyzdinę kario savanorio tarnybą“ (5-erių metų):
j. srž. Arūną Liepinį, j. srž. Rimantą Puodžiūną, gr. Mindaugą Bajorą, gr. Dianą Jurevičiūtę, gr. Gitiną Kulevičių, gr. Alfredą Nausėdą, gr. Vytautą Ruškį, gr. Egidijų Sūdintą, gr. Tada Vaičekauską, gr. Rimantą Žylių, eil. Egidijų Alčiauską, eil. Eveliną Armalienę, eil. Robertą Beržinską, eil. Ernestą Indrijauskienę, eil. Marytę Milašienę, eil. Gintarą Petrauską, eil. Laimoną Šiaulytį, eil. Šarūną Lukšą;

padėkos raštu:

gr. Gintarą Dusevičių, gr. Martyną Jurkšą, gr. Laimoną Kairį, eil. Petrą Grikštą, eil. Giedrių Žemaitį, eil. Vyniautą Žymantą.

Suteikti laipsniai**Lietuvos kariuomenės vadas suteikė aukštesnius laipsnius:****kapitono**

vyr. ltn. Andriui Mikaičiui

vyresniojo leitenanto

ltn. Donatui Šeronui.

Atsisveikino su tarnyba**Į atsargą paleistas:**

vyr. ltn. Andrius Matusevičius.

Būrys grįžo namo

Priėmimo Dainavos rinktinėje. Į profesinę tarnybą išeinančius karius pakeis nauji savanoriai.

Atkelta iš 1 psl.

Būryje KFOR-17 aštuoni kariai savanoriai tarptautinėje misijoje dalyvavo jau antrą kartą. Anksčiau šie kariai yra tarnavę operacijose Kosove, Afganistane, KFOR arba PAG vienetuose.

Būryje – trys profesinės karo tarnybos kariai, kiti – kariai savanoriai, iš jų dvi merginos. Gr. Lina Jasionytė, pirmoji Savanorių pajėgų karė savanorė, atlikusi dvi misijas Afganistane ir Kosove.

Kariai pusę metų gyveno amerikiečių bazėje, budėjo KFOR kontrolės postuose Kosovo pasienyje su Makedonija, vykdė patruliavimo, greitojo reagavimo ir kitas užduotis.

Lietuvių taikdarių būrys vykdė keletą CIMIC projektų, vieną greitojo poveikio projektą, parėmė vietos mokyklas.

– Visada džiugu grįžti namo, o ypač po misijos, įvykdžius užduotį. Kariai negailėjo jėgų, išnaudojo patirtį, kurią buvo įgiję pasirengimo metu, – sakė būrio vadas vyr. ltn. A.Selimavičius. – Misijos rajone įvykių netrūko, bet būrys susidorojo su visomis užduotimis. Buvo ypač džiugu girdėti, kai lenkų-ukrainiečių bataliono vadas visiems kariams kaip pavyzdį nurodydavo lietuvius. Batalione puikiai sutarėme su kolegomis.

Būrio vadas labai dėkingas savo žmonai, į misiją išlydėjusiai su kūdikiu ant rankų: „Žmonai, manau, buvo sunkiausia, tačiau sugrįžimo džiaugsmas, atrodo, kompensavo visus vargus.“

Būrio vadas dar nenori atsisveikinti su savo kariais: „Tarnaujame vienoje kariuomenėje, vienoje rinktinėje, ir kas gali žinoti, gal kartu teks išvykti į naują misiją. Trečdalis būrio savanorių pareiškė norą tapti profesionalais“.

Skyrininkas srž. Juozas Genevičius pasakoja, kad didžiausią išpuolį paliko Kosovo kalnai, kurie yra ne tik gražūs, bet ir pavojingi. Visiems būrio vairuotojams įveikti jų baimę padėjo prieš misiją

Dainavos rinktinėje suorganizuotas vairavimo bekele kursas. Kariai treniravosi miškuose ir smėlio karjeruose. Anot vyrų, būtų gerai, kad kiekvieno būrio vairuotojai, besiruošiantys į Kosovą, poretų tokį pasirengimą.

Kaip sako būrio mechanikas srž. Edgaras Ručinskas, skyriaus vadas gali tik nurodyti patruliavimo maršrutą, o karius veža vairuotojas, jis atsakingas už žmonių saugumą ir gyvybes sunkiai pravažiuojamuose kalnuose: „Nė vienas skyrininkas negalėjo skūstis savo vairuotojais. Vietiniai palankiai vertina mus, Lietuvos taikdarius, žino mūsų žymiųjų sportininkų pavardes, tai ir patruliui, patekus į bėdą, padeda – atbėga su kastuvais, padeda išsikasti iš sniego ar purvo. Patys Kosovo gyventojai gana darbštūs, nuo karo praėjus devyniems metams, griuvėsių kasmet mažėja.“

Seržantas turi su kuo palyginti, kadangi į Kosovą vyko jau antrą kartą. Prieš trejus metus jis tarnavo savanorių kuopoje BALTSQN-11.

Lenkiškų visureigių „Honker“ svorio centras – aukštai, todėl, pasak mechaniko, „Mašinytę reikia tiesiog jausti siauruose kalnų keliuose ir ypač posūkiuose, kitaip galima ir apvirtti.“

Srž. Vaidas Burba prieš Kosovą tarnavo Afganistane, PAG-2. Pasak dviejų misijų veterano, Kosove, skirtingai nei Afganistane, jis pamatė vakarietiškus musulmonus, lietuvių akiai labiau įprastą žalią kraštovaizdį ir mažiau pavojingą kraštą nei tikėjosi. Karys, prieš dešimt metų privalomąją tarnybą atlikęs Jėgerių batalione, dabar planuoja pereiti į profesinę karo tarnybą. Būtų gerai, jei tarnybą gautų Birutės arba Vytenio batalionuose, arčiau namų, o jei nepavyks, žinoma, liks savanoriu.

Gr. Ričardas Miliutis prisiminė pirmųjų dienų jaudulį, tuomet patirti išpuolčiai – ryškiausi. Labiausiai įstrigo pirmieji patruliai kalnuose, kurių iki tol nebuvo matę. Užduotys tik iš pradžių atrodė sudėtingos, o patruliavimo maršrutai kalnuose nelengvai įveikiami. Neilgai trukus nerimą pakeitė pa-

tirtis ir pasitikėjimas savo jėgomis. Važinėdamas atsakomybės rajone karys matė daug šiukšlių, ypač paupiuose, ir apgailėstavo, kad graži Kosovo gamta užteršta.

Gr. Jurgita Keblikaitė iš 103 kuopos į misiją vyko pirmą kartą. Anot savanorės, rengdamasi misijai ji įsivaizdavo, kad Kosove viskas bus daug sudėtingiau. Pajėgose savanorė tarnauja jau septyneri metai. Anksčiau karė veržėsi važiuoti į Afganistaną, buvo net medicinos komisiją perėjusi, bet nuo šio žingsnio ją atkalbėjo šeima, o į Kosovą vis dėlto išvažiavo. Jau misijoje savanorę nustebino europietiškas kosoviečių gyvenimo būdas. Savanorė tikėjosi pamatyti veidus po čadromis slepiančias vietas moteris, tačiau to nebuvo. Karė galvojo, kad dviem merginomis misijoje nebus lengva, tačiau ir čia klydo – nesutarimams nebuvo nei laiko, nei priežasčių. Visi kariai misijoje palaikė vienas kitą, turėjo daug darbo, kadangi užduočių lietuviams netrūko.

Anot Dainavos rinktinės vado mjr. Raimondo Matulaičio, KFOR-17 būrio vadas vyr. ltn. A. Selimavičius suformavo būrį kaip vieną kumštį, tai leido vėliau sulaukti puikių lenkų ir amerikiečių vadovybės įvertinimų. Vadas juokauja, kad nerimavo tik dėl vieno – rūpėjo, kaip viename būryje sutars suvalkiečiai ir džūkai. Sutarė puikiai.

„Lenkų-ukrainiečių bataliono vadovybė mūsų kariams skyrė sunkias užduotis, kadangi lietuviams pasitikėjo. Aišku, šia džiugia švente Dainavos rinktinėi atsaikingos užduotys nesibaigia, kariai jau kitais metais teks rengtis į Afganistaną. Šiai misijai vėl reikės patyrusių karių.“, – sakė mjr. R.Matulaitis.

Vadas kartu ir džiaugiasi, ir gailisi, kad parašę prašymus į profesinę tarnybą, Dainavos rinktinę paliks vieni labiausiai patyrusių savanorių: „Visgi manau, kad taip ir turėtų būti. Pamilęs kario profesiją karys savanoris turi išnaudoti galimybę tapti profesinės karo tarnybos kariu. Į jų vietas kuopose ateis nauji savanoriai. Šiandien prisiekęs naujokų būrys – puikus šios tendencijos pavyzdys. Savanorių kaita rinktinėje turi būti.“

Taikdariai srž. Vaidas Burba, srž. Juozas Genevičius, gr. Jurgita Keblikaitė ir gr. Ričardas Miliutis džiaugiasi grįžę namo.

Gr. Viliaus Džiavečkos nuotraukos

Dariaus ir Girėno rinktinės diena

Apdovanojimus savanoriams įteikia KASP štabo viršininkas plk. lt. Vilmas Šatas ir rinktinės vadas mjr. Vidas Šarakauskas.

Kpt. Arvydas SAVICKAS

Dariaus ir Girėno rinktinės štabo S5 skyriaus viršininkas

Dariaus ir Girėno rinktinės dienos renginiai šįmet vyko Prienuose. Parapijos bažnyčioje šv. Mišias aukojo Kauno įgulos kapelionas kpt. Tomas Karklys, o po jų savanoriai išsirikiavo Laisvės aikštėje. Ceremonijoje dalyvavo l. e. Kauno įgulos viršininko pareigas plk. lt. Vidmantas Rachlevičius, KASP štabo viršininkas plk. lt. Vilmas Šatas, Dariaus ir Girėno rinktinės vadas mjr. Vidas Šarakauskas, Jonušo Radvilos mokojo pulko štabo viršininkas plk. lt. Albertas Dapkus, taip pat Seimo narys Ramūnas Garbara-

vičius, Prienų rajono meras Alvydas Vaicekauskas ir kiti svečiai.

– Prieš aštuoniolika metų buvo pradėtos kurti Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgos. Per šį laiką suaugote, sustiprėjote. Nors vėjai bei audros jus ir trankė, bet išlikote stiprūs ir tvirti, – kalbėjo plk. lt. V. Šatas, pajėgų vado vardu palinkėjęs ištvermės, stiprybės ir kariškos sėkmės. KASP štabo viršininkas rinktinės kariams, išstarnavusiems 15, 10 ir 5 metus, įteikė medalius.

Rinktinės vadas mjr. V.Šarakauskas:

– Būta visko – ir sėkmės, ir klaidų. Norisi pasidžiaugti karių dalyvavimu tarptautinėse misijose, jų pagalba savo krašto gyven-

tojams – ir gėsinant didįjį gaisrą Neringoje, ir gelbstint pamario krašto žmones potvynių metu. Mūsų laukia pokyčiai, reikia modernizuoti kariuomenę, sukurti struktūrą, kuri sugebėtų reaguoti į šiuolaikinio pasaulio iššūkius, bet svarbiausia mūsų užduotis – rengtis Tėvynės gynybai.

Sėkmės tarnyboje savanoriams linkėjo Seimo narys R. Garbaravičius ir Prienų rajono meras A. Vaicekauskas.

Skambant smagiems Birutės bataliono orkestro maršams savanoriai visus vaišino kareiviška koše, po to Prienų kultūros centre koncertavo Vilniaus karininkų ramovės ansamblis „Vilija“ ir dainininkė Arina.

Savaniai Lietuvos kariuomenės bokso čempionate

Kpt. Arvydas SAVICKAS

Dariaus ir Girėno rinktinė

Šių metų Lietuvos kariuomenės bokso čempionate, vykusiame Jono Žemaičio karo akademijoje, dalyvavo ir Dariaus ir Girėno rinktinės kariai savanoriai eil. Donatas Bondorovas ir eil. Vitalijus Subačius, kurie yra ir Lietuvos kariuomenės bokso rinktinės nariai. Juos treniruoja ats. mjr. Vitalijus Straleckas. Eil.

D. Bondorovas (svorio kategorija iki 81 kg) finale kovėsi su karo policijos atstovu A. Pšedniu ir, kaip ir buvo tikėtasi, nugalėjo. Eil. V. Subačius turėjo finale susitikti su Karo akademijos kariūnu L. Skrebiu, bet pastarasis dėl traumos kovos atsisakė. Tad du mūsų rinktinės savanoriai tapo kariuomenės čempionais. Komandų prizininkų trejetukas: Jono Žemaičio karo akademija, Gedimino štabo batalionas, Dariaus ir Girėno rinktinė.

Lietuvos kariuomenės čempionas eil. Donatas Bondorovas (dešinėje) ir jo treneris ats. mjr. Vitalijus Straleckas.

Autoriaus nuotrauka

Gr. Antanas Maldaikis ir jo sūnūs

Gr. Antanas Maldaikis su sūnumi Eugenijumi poligone.

Vyr. lt. Rolandas BŪDVYTIS

Vyčio rinktinės ŠAK logistikos būrio vadas

Vyčio rinktinės štabo aptarnavimo kuopos logistikos būryje tarnauja nemažai šaunių ir gerų savanorių. Šį kartą papasakosiu tik apie kelis iš jų.

1999 metų pradžioje ŠAK kuopavietės duris pravėrė ir įsiliejo į kolektyvą Antanas Maldaikis, kuriam tuo metu buvo jau virš keturiasdešimtys. Paklausus, kodėl tapo savanoriu, A. Maldaikis papasakojo, kad jį tapti savanoriu paskatino pažįstami, o taip pat norėjosi tęsti senas šeimos tradicijas – tėvas buvo Lietuvos partizanas. Tarnyba jam ne naujiena, okupacijos laikais teko tar-

nauti sovietinėje kariuomenėje. Antanas prikalbino ateiti į Savanorių pajėgas ir savo sūnėną Liną Vaitiekėną, nes paties sūnūs dar buvo per jauni tarnybai. Gr. A. Maldaikis tarnyboje pasižymi tolerancija ir veiklumu, o be to yra geras virėjas, turi tokią gyslelę, labai naudingą visai kuopai. Aktyviai dalyvauja kuopos renginiuose ir pratybose.

Praėjusių metų pabaigoje į mūsų rinktinės gretas atėjo vyresnysis Antano sūnus Sigitas, o jau šiais metais ir jaunesnysis Eugenijus. Tad šiuo metu kuopoje jau turime tris Maldaikius.

Gr. A. Maldaikio sūnams tarnyba Savanorių pajėgose tik prasidėjo, tikimės iš jų tokio pat atsidavimo tarnybai, kaip ir jų tėvo.

Vyčio rinktinei – septyniolika

Kpt. Virgilijus RUDOKAS

Rinktinės štabo S5 skyriaus viršininkas

Balandžio 19 d. Vyčio rinktinės kariai rinkosi į Joniškį, nes čia buvo švenčiamos 17-osios rinktinės įkūrimo metinės. Diena išaušo ūkanota, tyrojo rūkas, todėl į šventę skridęs Aviacijos rinktinės lėktuvas dėl rūko negalėjo nutūpti, turėjo grįžti taip ir nepademonstravęs aukštojo pilotažo programos. Vėliau rūkas išsisklaidė. Prie Joniškio kultūros cen-

tro išsirikiavo dešimties rinktinės kuopų būriai. Karius pasveikino Šiaulių apskrities administracijos viršininko pavaduotoja Emilija Laurutienė. Savo meistriskumą ir pasirengimą joniškiečiams demonstravo rinktinės žvalgai, vadovaujami kpt. Arūno Norkevičiaus.

Grojo KASP orkestras, smalsuoliai galėjo apžiūrėti kuopų foto standus, karių ginklus, pasivažinėti Butigeidžio mokomojo bataliono kariniu transporteriu.

Joniškio kultūros centro salėje savanorius su švente pasveikino rinktinės vadas plk. lt. Ričardas Leikus, KASP štabo viršininko pavaduotojas plk. lt. Gintautas Zaura, Joniškio rajono meras Romualdas Gadeikis, Panevėžio bei Šiaulių apskrityse dislokuotų dalinių vadai, kiti svečiai. Koncertavo Joniškio „Saulės“ vidurinės mokyklos moksleivių meno kolektyvas.

Pasibaigus šventiniams renginiams Joniškio rajono meras padėjo savanoriams ir prašė dažniau tokias šventes organizuoti Joniškyje.

Žvalgų pasirodymas.

Kpt. Rolando Stankevičiaus nuotrauka

*Mūsų kuopos***Vienintelė kariuomenėje**

Prieš kelerius metus Savanorių pajėgose pradėtos steigti specializuotos kuopos. Tada Dariaus ir Girėno rinktinėje ir atsirado perkėlų būrys, dabartinė 202-oji perkėlų kuopa, prie Juozo Vitkaus inžinerijos bataliono.

Ats. kpt. **Vytautas VOVERIS**

„Savanorio“ redaktorius

Perkėlų kuopa yra tarsi ir dvigubo pavaldumo. Kovinio, techninio rengimo atžvilgiu pavaldi Juozo Vitkaus inžinerijos batalionui, administraciniu – Dariaus ir Girėno rinktinėi. Bataliono kareivinėse kuopa ir įsikūrusi, visa technika taip pat priklauso batalionui, bet aprūpinimas – rinktinės, kuopos ginklai ten, kur ir kitų rinktinės kuopų ginklai.

Vyr. ltn. Aleksandras Pocius.

Šiuo metu 202-oje perkėlų kuopoje tarnauja 64 kariai savanoriai, iš jų – 7 nerikiuotės. Nerikiuotės tai nerikiuotės, bet kuopai jie labai reikalingi ir naudingi. Tai vis seni, patyrę kariai, daug metų atidavę Savanorių pajėgoms: srž. Arvydas Surantas, grandiniai Povilas Brazdauskas, Valdas Bieliūnas, eilinė Regina Kazakauskaitė, neseniai apdovanota medaliu „Už pavyzdingą kario savanorio tarnybą“ (10-ies metų). Arūnas Kodzevičius taip pat turi grandinio laipsnį. Tačiau tai kuopoje jis grandinis, o iš tikrųjų – vidaus tarnybos majoras. Dirbo jis vidaus reikalų sistemoje, o išėjęs į pensiją nusprendė dar patarnauti ir kariuomenėje. Karininkas tapo kariuomeniu.

Vyr. ltn. Aleksandras Pocius apie nerikiuotės savanorius sako taip:

– Jie mums tikrai reikalingi. Kariai patyrę ir patikimi, kokią užduotį bepaskirtum – jie padarys, smulkmeniškai nurodinėti, aiškinti nereikia. Suprantama, kad mokymų metu nerikiuotės savanoriams dažniausiai tenka aprūpinimo darbai, kol jaunimas vykdo užduotis, „seneliai“ ir palapines pastato, ir košę išverda...

Kuopoje yra du perkėlų būriai. Būrių sudaro trys skyriai: du perkėlų ir vienas katerių. Kuopai vadovauja Inžinerijos bataliono karininkas kpt. Vaidas Dovidavičius. Jo pavaduotojas – KASP karininkas, šiuo metu šias pareigas laikinai eina I perkėlų

būrio vadas vyr. ltn. Aleksandras Pocius. Kuopininkas psk. Jonas Vaidotas – iš bataliono, intendantas vrš. Mykolas Šileika – savanoris.

Vyr. ltn. A.Pocius tarnybą pradėjo kariuomenėje Dariaus ir Girėno rinktinėje. Stasio Raštikio puskarininkių mokykloje baigė būrių vadų kursus, tapo karininku, buvo priimtas į profesinę karo tarnybą ir paskirtas J.Vitkaus inžinerijos bataliono būrio vadu. 2006 m. išrotuotas į KASP, atsidūrė Šakiuose, iš ten vėl perkeltas į Kauną perkėlų kuopon.

– Savanorių lankomumas Šakiuose geresnis, – sako vyr. ltn. A.Pocius. – Perkėlų kuopoje tarnauja kauniečiai bei Kauno rajono gyventojai. Jų lankomumas, deja, mažėja. Jeigu savanoris neateina į užsiėmimus, tai jis suranda daugybę priežasčių: mokslai, sportinės varžybos, bulviakasis ir t. t., ir pan. Stengiamės suprasti, atsižvelgiame planuodami užsiėmimus, bet apskritai, tendencija nelabai džiuginanti: savanorių mažėja. Jeigu anksčiau dalis vaikinių į Savanorių pajėgas ateidavo vengdami tarnybos reguliariuosiuose daliniuose, tai dabar jiems to daryti nereikia – šauktinių vis mažiau ir kas nenori tarnauti, tas ir netarnauja. Kiek merginų ateidavo į kuopą anksčiau, tiek jų ateina ir dabar, o štai vaikinių, norinčių tapti savanoriais, sumažėjo.

Keletas kuopos karių savanorių turi aukštąjį išsilavinimą, yra studentų, dar visai neseniai tarnavo ir atsargos karininkai, bet šiuo metu jie perkelti į rinktinės rezervą. Keli savanoriai išvykę uždarbiauti į užsienį. Gr. Linas Leminskas taip pat pusmetį plušo Airijoje. Grįžo ir visa galva pasinėrė į tarnybą, gražu žiūrėti.

Pastovi kuopos užsiėmimų vieta yra prie Vilkijos. Ten kariai treniruojasi, mokosi statyti pontoninį tiltą per Nemuną. Tiltą įrengia, po to išardo, ir namo, į Kauną. Nusibodo jau savanoriams ta pati vieta, viskas žinoma iki smulkmenų, tačiau perkėlų kuopa ne pėstininkai, su savo technika kažkur labai ir nepavažinėsi.

– Vien tik techniniai dalykai, pontonai tikrai atsibosta, – sako vyr. ltn. A.Pocius. – Todėl taktines pratybas rengiame pagal rinktinės užduotis, kad savanoriai pasijustų tarnaujantys ne tik inžinerijos, bet ir koviniame dalinyje, pabūtų pėstininkais. Tai naudinga ir rei-

Kuopos pratybos dažniausiai vyksta prie Vilkijos.

kalinga. Pavilkijyje surengti rimtas taktines pratybas sunkoka, o juk galėtume surengti tokias, kad ir įdomios būtų, ir naudingos. Bet kol kas tai tik svajonės.

Vyresnysis leitenantas geru žodžiu mini skyrininkus j. srž. Aurimą Blanką, gr. Raimondą Šileiką, gr. Rimą Bavaraitę. Gr. Edvinas Pakutka, vadovavęs II būrio I perkėlų skyriui išėjo į profesinę tarnybą bataliono išminavimo kuopon. Broliai dvyniai Aidai ir Aurimas Sauliai, abu grandiniai ir abu geri sportininkai, boksininkai, dalyvauja varžybose. Du kariai – gr. Linas Leminskas ir eil. Indrė Stankutė rengiasi tarptautinei misijai. Kiekvienam kariui naudinga bent kartą pabuvoti misijoje, mano vyr. ltn. A.Pocius ir taip pat viliasi ten pakliūti, bet kol kas vis nepavyksta.

Technikos kuopa turi nemažai: galingi sunkvežimiai, kateriai, pontonai. Ne nauja, bet tvarkingai prižiūrima, vis paremontuojama

bą atlikti gerai ir kokybiškai. Jei-gu reikėtų, padarytų ir greičiau.

Kuopoje tarnauja 11 merginų. Ką gi jos čia veikia, juk nevairuoja galingų sunkvežimių!

– Štai vairuotojų kaip tik ir mažėja, – sako vyr. ltn. A.Pocius. – Jie išeina, o priežastys labai aiškios: persivilioja įvairios firmos, pasiūlydamos daug didesnes algas nei kariuomenėje. Žmonės eina ten, kur geriau, toks gyvenimas. Dauguma merginų pas mus vairuoja katerius, tai taip pat atsakingos pareigos, bet nereikalaujančios didelės fizinės jėgos.

Viena iš tokių vairininkių yra eil. Indrė Stankutė. Baigusi Kauno Dariaus ir Girėno gimnaziją įstojo į Veterinarijos akademiją, bet šių metų pradžioje, po sesijos, dokumentus atsiėmė ir išėjo, nes pasijuto ne savo vežime sėdinti. Indrė svajoja tapti gydytoja ir bandys stoti į medicinos universitetą.

– Aš, – sako savanorė, – sava-

Eil. Kristina Liorentaitė savanore tapo pernai rudenį. Kas domisi Lietuvos kariuomenės, ypač karo aviacijos, istorija, tam Liorentų pavardė žinoma. Plk. ltn. Jonas Liorentas, savanoris kūrėjas, III bombonešių grupės vadas, vokiečių okupacijos metais – Lietuvos laisvės armijos Kauno apygardos vadas, vėliau – gen. Povilo Plechavičiaus Vietinės rinktinės karininkas. Mirė JAV 1991 m., sulaukęs Lietuvos nepriklausomybės, bet dėl garbaus amžiaus jau negalėjęs sugrįžti į Tėvynę. Antanina Liorentaitė – pirmoji lietuvė lakūnė ir parašiutininkė. Algis Liorentas, pulkininkas leitenantas ir savanoris kūrėjas, tarnauja jau šių dienų Lietuvos kariuomenėje, Stasio Raštikio puskarininkių mokykloje. Iš šios karingos suvalkiečių giminės kilusi ir savanorė Kristina.

Baigusi Šančių vidurinę mokyklą stojo į Karo akademiją, bet neįstojo. Pradėjo studijuoti Mykolo Riomerio universitete.

Eil. Kristina Liorentaitė.

Eil. Indrė Stankutė.

ir parengta darbui. Šiuo metu Vilijampolės tiltas Kaune uždarytas remontui. Pradžioje planuota šalia pastatyti pontoninį tiltą – perkėlų kuopa jau buvo pasirengusi, tačiau miesto valdžia skaičiavo, skaičiavo ir nusprendė, kad per brangu, todėl kuopos technika iš angarų taip ir nepajudėjo. Savanoriai, rengdamiesi šiam darbui, dar kartą patikrino savo techniką, ką reikėjo suremontuoti, suremontavo ir pataisė, tad nors tokia nauda.

Pontoninį tiltą per Nemuną savanoriai įrenginėja beveik dieną. Niekas rekordų nesivaiko ir su chronometru nestovi, svarbu dar-

nore tapau iš patriotizmo. Tėvelis – Mindaugas Stankus – taip pat buvo savanoriu. Gimnazijoje priklausiau Šaulių sąjungai, o mokymams 12 klasėje atėjau į Savanorių pajėgas. Jau baigiau ne tik bazinį, bet ir radijo ryšio operatoriaus kursą. Šią kuopą geriausiai žinojau, todėl ją ir pasirinkau. Čia tarnauja ir buvęs šaulys eil. Žilvinas Kukučionis, kurio mama taip pat mūsų kuopos savanorė. Vairuoti katerį aš dar tik mokausi. Tai nėra sunku, bet būtų gerai, jeigu atsirasitų kokie vairininkų kursai, tačiau gal lėšų stinga, ar dar ko. Tarnyba nenusivyliau ir tikiuosi, kad nenusivilsiu.

Vrš. Eugenijaus Žygaičio nuotraukos

– Maniau, – sako, – pasimokysiu metus ir dar kartą bandysiu stoti į karo akademiją, bet vėliau apsigalvojau: blaškytis neverta, jeigu jau pradėjau universitete, tai reikia ir baigti.

Ir štai Kristina jau magistrantė, bet prisipažįsta, kad jos tikslas liko tas pats – profesinė karo tarnyba. Tik nenorėtų patekti į kokį štabą, nes sėdėjimas prie popierių, savanorės many-mu, yra didžiausia nuobodybė. Įdomiau būti tarp žmonių, tarnauti koviniame dalinyje arba Karo policijoje. Palinkėkime Kristinai, kad jos viltys taptų tikrove.

Bazinis kursas Kairių poligone

Gr. Vilius DŽIAVEČKA

„Savonorio“ korespondentas

Šį pavasarį Dragūnų mokomąją batalioną pradžiugino gausus būrys naujokų, atvykusių į bazinį kursą. Pusantrą šimto savanorių dvi savaites praleido Klaipėdoje, batalione ir jam priklausančiame Kairių poligone. Pakeitus savanorių rengimo programą, rikiuotės ir statuto kariai dabar mokosi savo rinktinėse, pirmajame bazinio kario savanorio įgūdžių kurso etape. Po šio kurso atvykę į Mokomąjį batalioną, antrojo etapo metu, naujokai mokomi taktikos, šaudybos ir ginkluotės,

Eil. Tomas Paliunis.

radijo ryšio bei topografijos parindrų.

– Pirmą kartą bazinį kursą iš karto pereina toks skaičius karių, iš viso 148 savanoriai, – sako j. psk. Robertas Preikšaitis, bazinį kursą mūsų kariams vedantis jau trečius metus. – Apie dvidešimt Dragūnų bataliono instruktorių ir komandiruočių patyrusių savanorių iš rinktinių dirba su jais, užtikrindami mokymą ir kurso aprūpinimą.

Daug dėsnų per tą laiką rengdamas savanorius pastebėjo puskarininkis:

– Baziniame kurse nemažas dėmesys skiriamas fiziniams karių rengimui. Net keista, bet pagal kurso statistiką merginos yra stipresnės nei vaikinai. Aišku, jų mažiau ateina, tačiau merginų, jei skaičiuotume procentais, mažiau ir iškrenta. Tikriausiai tos savanorės, kurios ateina į kariuomenę, yra geros sportininkės, kitaip net nesiryžtų stoti į pajėgas.

Anot instruktorius, nors bazinis kursas ir daug trumpesnis nei Mokomajame pulke, kariams čia sunkiau, gyvenimas ir pratybos jau antrą savaitę vyksta lauko sąlygomis, kariai turi minimalias higienos sąlygas, todėl svarbu viską daryti teisingai, kaip sako instruktoriai, skalbti ir keisti kojines, per naktį nepalikti vandens gertuvėje, žiūrėti, kad tau arba draugui neįsisiurbtų erkė ir t. t.

– Iš pradžių Kairiuose naujokams nebūna lengva, daugelis žmonių atvažiuoja į poligoną ir galvoja, kad prie laužo su gitara pasėdės, o čia viskas daroma „bėgte“, žiūrėk, kažkam susisuka galva ir jau trečią pratybų dieną poligone prasideda

nesutarimai, atsiranda nepatenkinimų karių, kurie konfliktuoja su kolegomis ir instruktoriais, bando kitais būdais ieškoti „teisybės“. Jeigu su tokiais kareivom nesutarkysime pirmomis dienomis poligone, tai po to vargsime visą kursą. Čia psichologiniai lūžiai būna du – vienas batalione, kitas – jau poligone. O dar kariui reikia daug elementarių dalykų per trumpą laiką išmokyti. Mūsų metodai elementarūs ir patikrinti – nuo paskatinimo, pagyrimo prieš rikiuotę, iki moralų kažkam prasikaltus. Yra ir kitų priemonių – tai didelis „laikrodis“, kuris kabina ant kaklo už vėlavimą į rikiuotę, sunumeruoti pagaliai, kurie nešiojami vietoj nepadairiai palikto ginklo. Mums svarbu, kad visą laiką savanoriai laikytųsi griežtos dienotvarkės ir nuolat būtų patyrusių instruktorių, juos laikantių įtempus vadžias, akiratyje. Juk į kursą atvyksta naujokai, kurie per dvi savaites turi tapti kariais. Ar mums pavyksta? Galiau drąsiai atsakyti – taip, žmonės per tą laiką stipriai pasikeičia. Pradžioje buvę vaikiški, kurso gale visi labai surimtėja. Aišku, tam įtakos turi ir šaudymo pratybos,

ir granatų mėtymas. Įsisavinęs dėstomus dalykus, persilaužęs psichologiškai naujokas tampa visaverčiu kariu savanoriu.

– Ir dar – kas trečią dieną kareivinėse pakabiname anoniminę pageidavimų dėžutę, – pasakoja puskarininkis, – sulaukiame įvairių pageidavimų, pradedant, kad pratybose trūksta veiksmo ir baigiant tuo, kad labai trūksta laiko... Jo, beje, trūksta tik pirmomis dienomis, po to viskas atsistoja į savo vėžes.

Eiliniai Dovilė Venckauskaitė iš Žemaičių rinktinės 306 kuopos ir Tomas Paliunis iš Didžiosios Kovos rinktinės 809 kuopos iki tarnybos Savanorių pajėgose buvo Lietuvos šaulių sąjungos jaunieji šauliai, tad šiems naujokams tarnyba KASP tik naujas, aukštesnis laiptelis pasirinktame kariškame kelyje. Dvidešimtmetė Dovilė ketverius metus praleido šauliaudama, o po to

nusprendė tapti savanore. Rikiuotė ir ginklai merginai seniai nebe naujiena – su Kretingos šaulių kuopa ji eidavo į žygius, ten išmoko rikiuotės ir šaudybos. Į Savanorių pajėgas mergina atėjo ieškoti naujų išpūdžių ir patirties. Dovilės tėvai iš pradžių visiškai nepritarė jos norui tapti savanore. KASP kuopos po reorganizacijos Kretingoje nebeliko, o toliau tėvai nenorėjo išleisti. Tačiau vėliau kuopa vėl atsirado ir tuomet Dovilė tyliai, nieko nesakiusi, su-

sitvarkė stojimui reikalingus dokumentus, o apie tarnybą tėvams prasitarė tik tuomet, kai rengėsi važiuoti į medicininę komisiją Kaune. Taip slapta ir tapo kare savanore – atitiko visos keliamus reikalavimus, o tuomet sustoti ir kažką pakeisti jau buvo per vėlu. Dovilės brolis taip pat karys – savanoriškai išėjo į privalomąją tarnybą, kurią atlieka Arsenalo kuopoje Dragūnų batalione: „Kadangi merginų į privalomąją tarnybą neima, aš nuėjau į Savanorių pajėgas, čia tarnausiu, o po kelių metų galbūt stosis į profesinę tarnybą“, – sako mergina.

Apie sunkumus Dovilė kalba taip: „Svarbiausia moraliai ir fiziškai pasirėngti, tuomet bazinį kursą tikrai įveiksi.“

Tomas Paliunis tarnavo Utenos apskrities Alantos kuopoje. Ten vaikinai priprato prie drausmės ir uniformos: „Šaulių vasaros stovyklose, šalia svečių ir civilių stovyklautojų, uniformuotas jausdavau si visa galva aukštesnis“. Tomui baziniame kurse fiziškai nesunku.

– Aš juk iš kaimo, – juokauja vaikinai, – kitiems, kurie anksčiau netarnavo šauliais, čia daug sunkiau.

Tomui antrina Dovilė: „Būna, kad kažkuri iš kursą pereinančių merginų batams nutrynus kojas pravirksta, namų pasiilgus dejuoja, kad sunku. Būna ir neatlaiko. Panelių baziniame kurse iš pradžių buvo 21, iš jų dvi išvažiavo namo.“

Civiliniame gyvenime Dovilė dirba padavėja kavinėje „Vienkiemis“ Kretingos rajone. Darbdaviai žė-

Eil. Dovilė Venckauskaitė.

maite be didelių problemų išleido į bazinį kursą. Ir teisingai, kas gi tėvynę gintų, jei visi išvyktų į užsienį.

Tomas dar mokosi vidurinėje mokykloje, jam gal ir smagiau poligone su ginklu lakstyti, tačiau geriau pagalvojus – mokslai irgi kenčia, brandos egzaminai nenumaldomai artėja.

Eil. Arūnas Skibickas – iš Dariaus ir Girėno rinktinės 202 kuopos. Kariui 44 metai. Civiliniame gyvenime jis ugniagesys gelbėtojas. Jau sovietmečiu, prisimena Arūnas, namie ant sienų kabėjo tėvo piešti kunigaikščių Vytauto ir Gedimino portretai, o galvoje visada kirbėjo mintis, kad kada nors Lietuva bus laisva: „Tada, 1982-aisiais, kai išėjau tarnauti į Sovietinę armiją, pasirinkimo nebuvo, esi tinkamas ir važiuoji tarnauti į tolimiausius pakraščius. Tarnyba Sovietinėje armijoje prasidėjo pusės metų trukmės apmoky-

mais Nižnyj Novgorode, o po to – dar pusantrų metų desantinėje šturmo brigadoje, Ukrainoje. Nors iš Nižnyj Novgorodo karių siuntinėdavo nuo Kubos iki Angolos, lietuvius ten nesiveržė, be to, kuopos vadas davė pasirinkti, kur tarnauti. Aišku, tais laikais retam taip pasisekdavo, o Arūnas su kitais lietuviais šios malonės nusi-

plėnė tada, kai pratybose poligone surado kuopos vado pametus svarbius dokumentus.

Kaune Arūnas jau daug metų dirba ugniagesiu gelbėtoju 3-joje miesto ugniagesių komandoje. Karys geros fizinės formos ir džiaugiasi, kad su perpus jaunesniais vaikiniais spėja lakstyti. Ne paskutinis ristele bėga, ne paskutinis spėja ir į rikiuotę atsistoti. Kai kurie naudingi kariniai įgūdžiai taip pat atgimsta atmintyje, prisimena, ką nuo privalomosios tarnybos laikų buvo užmiršęs.

Iki pensijos VRM Arūnui dar liko ketveri metai, o kai nebedirbs gaisrinėje, daugiau laiko liks tarnybai Savanorių pajėgose. Anot savanorio, nieko čia nuostabaus, kad keturiasdešimtmetis į kariuomenę nueina: „Vyras yra vyras, jį visada prie ginklų traukia“.

Anot ugniagesio, daugumai bazinio kurso dalyvių pirmiausia reikėtų išmokyti drausmės: „Atėjus į kariuomenę ir gavus ginklą, reikia visiškai kitaip elgtis, būti drausmingam, nes uniforma įpareigoja. O prie to dabar jaunimas sunkiai pripranta. Aš taip pat panašiai elgiausi, kai buvau jų amžiaus. Instruktoriai čia geri, žinoma, tol, kol neprikrečiame kokių šunybių.“

– Sausu daviniu taip pat esu labai patenkintas, žodžiu, net lyginti negalima Lietuvos kariuomenės su Sovietine armija, – kalba eil. A. Skibickas.

Eil. Arūnas Skibickas.

– Maitinimas poligone vyksta organizuotai, – savanoriui pritaria j. psk. R. Preikšaitis, – maistą pietums atveža iš bataliono valgyklos ir man smagu žiūrėti, kai trečiąją dieną miškuose, kada kariai pakankamai prisilaksto, net išrankiausi ima viską valgyti su apetitu, neatsisako sriubos, juodos duonos, kaip ir pridera kariuomenėje.

Savanoriai žygiuoja į pratybas.

Vrš. Eugenijaus Žygaičio nuotraukos

Dar vienas tomas

Ats. kpt. **Vytautas VOVERIS**

„Savanas“ redaktorius

Balandžio 27-ąją Vilniaus karininkų ramovėje, o gegužės 7-ąją ir Kauno karininkų ramovėje, pristatytas naujas, jau septintasis, leidinio „Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953“ tomas. Darbas, pradėtas prieš dešimtį metų, sėkmingai eina į pabaigą. Beliko parengti ir išleisti paskutinį, aštuntąjį, tomą ir pataisyti bei pakartotinai išleisti pirmąjį.

Visą šį didelį ir sudėtingą darbą dirba ne istorikai profesionalai, o visuomeninė organizacija – Lietuvos karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjunga. Paprasčiau kalbant, Pirmosios respublikos karininkų vaikai. Jie ir patys jau nebe pirmosios jaunystės, ne vienam teko ir sunki tremtinio, politinio kalinio dalia, o ir grįžus į tėvynę lengva nebuvo – įvairūs suvaržymai, diskriminacija, okupacinio režimo persekiojimai. Teko slėpti savo praeitį ir nė žodeliu neprisitari, kad tavo tėvas – Lietuvos karininkas.

Kartais tenka girdėti, kad esą tik Stalino laikai buvo tokie baisūs, o vėliau gyvenimas gerėjo, režimas švelnėjo, tremtinių vaikai net aukštosiose mokyklose galėjo mokytis. Galėjo, bet ar visi? O kiek apskritai negalėjo grįžti į Lietuvą, nes Sniečkus ir Paleckis nei-

sileido. Kaip tik Brežnevo laikais sustiprėjo Lietuvos rusifikacija. Iki nepriklausomybės atkūrimo buvo likę vos keliolika dienų kai SSRS gynybos ministro pavaduotojas atsiuntė raštą į Vilnių, prašydamas, jog 1991 m. gyventi į Lietuvą bus atkelta 151 atsargos karininkų šeima. O vėliau, kasmet, dar po 111 šeimų. Sovietų Lietuvos „vyriausybė“ privalo juos visus nedelsiant aprūpinti butais ir lengvais darbais – ką kokios nors gamyklos kadru skyriaus viršininku paskirti, ką įmonės ar instituto spec. skyriaus viršininku ir t. t., nes tie sveikata trykštantys raudonsnukiai statybose plytas nešioti ar gamykloje prie staklių stovėti net neketino. Lietuvis buto laukdavo dešimtmetį, o iš „plačiosios tėvynės“ atsibastęs koks nors Ivanas Ivanovičius tiesiai iš geležinkelio stoties nueidavo į vykdomąjį komitetą ir gaudavo buto raktus.

Okupacinio režimo represinių ir teroristinių struktūrų veikla niekada nesikeitė, visai nesvarbu kas joms vadovavo – Gudaitis-Guzevičius, Kazimiras Francevičius Liaudis ar Eismuntas. KGB akylai stebėjo Lietuvos kariuomenės karininkų vaikus, „pasirūpindavo“, kad jie nestudijuotų tokių mokslų, kurie jiems netiko, pavyzdžiui, istorijos. Inžinieriumi, gydytoju gali būti, bet istoriku – ne. Todėl ir sąvado rengėjai yra įvairių profesijų žmonės, aukš-

tos kvalifikacijos specialistai, tačiau ne istorikai. Kvalifikaciją jie įgijo dirbdami, po kruopelytę rinkdami duomenis, ne vienerius metus plušėdami archyvuose.

Septintojo tomo nesulaukė du jo rengėjai: mjr. Antano Ramonio sūnus Arūnas ir mjr. Broniaus Karvičiaus duktė Palmira.

Tome alfabetine tvarka pateikiamos karininkų, kurių pavardės prasideda S ir Š raidėmis, biografijos, ankstesniuose tomuose spausdintų biografijų papildymai ir pataisymai bei nuotraukos, kurių, leidžiant ankstesnius tomus, neturėta.

Iš 1003 septintajame tome aprašytų karininkų, beveik šimtas žuvo rusų lageriuose, kelios dešimtys nužudyti, sušaudyti, žuvo partizaniniame kare. Okupantai buvo pa-

siryžę sunaikinti visus Lietuvos karininkus – tiek tikrosios tarnybos, tiek ir atsargos. Ypač jeigu tie atsargos karininkai buvo kraštui reikalingiausi žmonės – mokytojai, agronomai, miškininkai. Tokius į Sibirą vežė pirmiausia. Štai keli pavyzdžiai. Lazdijų valsčiaus agronomas ats. ltn. Jonas Sirutis. 1941 m. su šeima išvežtas į Altajaus kraštą, žuvo lageryje. Už ką, kuo nusikalto jo žmona ir dviejų metų sūnus, miręs ten, Sibire? Alytaus apskrities Venciūnų pradžios mokyklos mokytojas ats. j. ltn. Kazys Staniškis. 1941 m. su šeima išstremtas į Altajaus kraštą, iš ten į Jakutiją, kur ir žuvo. Kuršėnų miškų urėdijos girininkas ats. j. ltn. Jonas Stankaitis. 1941 m. vietinių komunistų suimtas ir nužudytas Papilės daboklėje. Alytaus amatų mokyklos mokytojas, Lietuvos bokso čempionas ats. j. ltn. Algirdas Škėma. 1941 m. išvežtas į Norilsko lagerius, o kadangi priklausė Šaulių sąjungai, nuteistas mirties bausme ir sušaudytas. Jie nužudyti todėl, jog buvo dori žmonės, tikri lietuviai arba, kaip teisingai pasakė sovietiniame teisme buvęs Jurbarko gimnazijos mokytojas, partizanų vadas Petras Paulaitis-Aidas, „mano kaltė tik ta, jog aš priklausau mažai tautai“.

Ryškiausia asmenybė septintajame tome, be jokios abejonės, yra partizanų pulkininkas Adolfas Ramanauskas-Vanagas. Čia taip pat skaitytojas suras 1941 m. Maskvoje sušaudyto brg. gen. Kazio Skučo, 1942 m. Sverdlovskėje sušaudyto div. gen. Jono Sutkaus, Lamos la-

geryje žuvusio plk. Alfonso Sklėriaus, Taišeto lageriuose žuvusio plk. ltn. Juozo Šlepečio, 1947 m. Vilniuje sušaudyto Vilniaus apskrities Žižmų pradžios mokyklos mokytojo, partizaninio judėjimo organizatoriaus Zigmo Šerkšno ir daugelio, daugelio kitų biografijas. Taip pat ir kelių karininkų, savo ar ne savo noru nuėjusių tarnauti sovietiniams okupantams, biografijas. Tiksliai neskaiciavau, bet iš 1003 tokių yra, berods, devyni ar dešimt. Skaiciai kalba patys už save.

Lietuvos kariuomenės karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjunga norėtų, kad kokiose nors Vilniaus kapinėse atsirastų sienelė su žuvusių karininkų pavardėmis. Sumanymas gražus tik... Gal jau užtenka tų kapinių ir tų kenotafų! Vilniuje yra daugybė skverų skverelių, reikia parinkti tinkamą vietą ir pastatyti normalų paminklą, o jame iškalinti visų per okupacijas žuvusių Lietuvos karininkų pavardes. Jeigu jau Vilniuje atsirado paminklas „afganams“, o jame iškalto anaipol ne tik lietuvių pavardės, jeigu be jokio vargo pastatomas paminklas kažkokiam žydų gydytojui, kuris esą galėjęs būti vieno rusų rašytojo eiliuotos pasakos herojaus prototipas (tik pamanykit, koks nuopelnas! Bet ir ta prielaida daugiau negu abejotina), tai kodėl negalėtų atsirasti paminklas žuvusiai Lietuvos karininkijai? Reikia tik reikalauti, netylėti, nes, kaip kažkada sakė vienas eiliuotojas, „geruoju negausim mes nieko“.

Vietoj pamokų – sovietinės okupacijos dienos minėjimas

Ats. kpt. **Stasys GUŠČIUS**

Savanas kūrėjas

Šių metų gegužės 9 dieną apie 10.30 val. man teko grįžti iš Vilniaus centro namo į Antakalnį. Pasitaike važiuoti trečiojo maršruto troleibusu, kuris važiuoja iš Karoliniškių. Įlipęs stotelėje „Kalnų parkas“ pamaciau, kad pilnas troleibusas devynerių ar dešimties metų moksleivių ir kelios mokytojos. Visi tarpusavyje kalbėjosi rusiškai. Dauguma jų rankose laikė gvazdikų žiedus. Priekyje sėdėjo garbaus amžiaus, apsikarstęs žvangančiais medaliais ir

pasidabinęs „Georgijaus juostele“, perkreiptu veidu svaidantis aplinkiniams piktus žvilgsnius, seniokas. Aš, apsimesęs naivuoliu, rusiškai paklausiau vienos mokytojos, kokia čia šventė ir ar šiandien nereikia mokiniams sėdėti pamokose. Ji atsakė, kad aš gal iš dangaus nukritęs, jeigu nežinaš, kokia šiandien diena. Juk tai „didžiojo tėvynės karo“ pabaiga ir pergalės diena. Aš pradėjau diskusiją, pasakęs, kad Lietuvai, lietuviams, o taip pat Lietuvos piliečiams nepaisant jų tautybės, Antrojo pasaulinio karo nedera vadinti „tėvynės“ ir dar „didžioju karu“.

Be to visas pasaulis žino, kad šis karas baigėsi ne gegužės 9 dieną, o gegužės 8-ąją, nes tą dieną buvo pasirašytas kapituliacijos aktas tarp sąjungininkų SSRS, JAV, Anglijos, Prancūzijos ir kapituliavusios Vokietijos. O gegužės 9 dieną sugalvojo Stalinas sovietinei liaudžiai mulkinti. Mokytoja, kiek sutrikusi, pradėjusi, matyt, nervintis, drebančiu, kiek pakeltu balsu atsakė, kad aš negerbiąs žmonių, kurie, vaduodami Lietuvą, paaukojo savo gyvybes. Aš atsakiau, kad išvaduoti tai išvadavo, tik po to užmiršo išeiti, o tai jau vadinama ne išvadavimu, bet okupacija. Ir paklausiau, iš kurių vadovėlių jie vaikus moko istorijos. Į diskusiją įsijungė kita mokytoja ir pakeltu, suirzusi balsu pasakė, kad aš esąs nacionalistas, jeigu negerbiąs tokios šventės, o vaikus jie mokantys iš tokių vadovėlių, iš kurių reikia. Štai taip. Aš atsakiau – ačiū už tai, kad mane pavadinate nacionalistu, o ne fašistu. Mokytojų veiduose mačiau susierzinimą ir neapykantą man, Lietuvos piliečiui ir patriotui, už tai, kad viso labo tik norėjau išsiaiškinti ir paaiškinti tiesą. Moksleiviai, beje, stebėjo ir klausėsi šios diskusijos gana abejingais veidais. Privažiavus Sapiegos stotelę diskusija, žinoma, nutrūko, nes pasigirdo priekyje sėdėjusio ir nuo sėdynės pakilusio veterano balsas (žinoma, rusiškai): „atvažiuome“ ir mokytojos su savo globotiniais visu tuntu iškurnėjo pro atsivėrusias duris laukan.

Jeigu gegužės 9 dieną vietoj pamokų Vilniaus rusiškose vidurinė-

se mokyklose vyko ne pamokos, o sovietų okupacijos dienos minėjimas Antakalnio kapinėse, tada kas šiomis dienomis vyksta laisvoje Lietuvoje? Vietoj pamokų, pasitelkus okupantų kariuomenės veteranus, vėl bandoma klastoti istoriją. Vėl Lietuvos mokyklose rusakalbiams moksleiviams yra „plaunamos smegenys“, kaip buvo plaunamos mūsų kartai ir todėl daug tos mūsų kartos žmonių per rinkimus balsuoja už paksus ir uspachichus. Dabar bijoma ką nors neigiamo pasakyti apie žydus, juodaodžius, musulmonus, nes, geriausiu atveju, gali būti apšauktas rasistu, skustagalviu ar banditu, o blogiausia – pakliūti į cypę. Juk pakliuvo karė savanorė Violeta Iljnych už tai, kad Vilniaus centre neva sudavė ar pastūmė kažkokią negrę, ir prasėdėjo keletą savaičių Lukiškėse su tikromis banditėmis. Vėliau susigriebta, kad teisėja, skyrusi tokią kardomąją priemonę, švelniai tariant, persistengė. Ir jeigu ne šios save gerbiančios merginos mama, pasamdžiusi advokatą, kažin kaip jai ten būtų buvę. Išaiškėjo, kad pati ta negrė buvo tąkart pagėrusi ir, pamačiusi kelis vaikus ir merginą su uniformomis ir lietuviškais trispalvėmis ant rankovių, pati pradėjo kabinėtis, pavadindama juos „fucking nazi“. Įdomu, kaip būtų tų jaunuolių vietoje sureagavęs bet kuris kitas, save gerbiančias pilietis? Be to, kur įrodymai, kad iš tikrųjų savanorė mušė diržu per galvą? Jeigu taip būtų buvę, kas labai abejotina, kažin ar „nukentėju-

sioji“ nebūtų atsidūrusi traumatologijos stacionare?

Vaikystėje man įstrigo iš ketvirtos klasės lietuvių literatūros vadovėlio apysaka apie juodaodį, buvusį amerikiečių kareivį, ir jo šeimos tragediją, jam grįžus iš Vietnamo karo į savo gimtąją Alabamą. Tą apysaką vadinosi „TSRS myli negrus“. Perfrazuojant, galima būtų pasakyti: mes mylime negrus, žydus, musulmonus, visus visus, tik nemylime, negerbiame savo tautos ir savo valstybės. Kaip lenkėme galvas anais laikais prieš „vyresniusios brolius“, taip tebesilankstome ir dabar, matyt, iš inercijos. Visai nejuokinga.

Turėtų būti nubausti visų tų rusiškų mokyklų direktoriai už tai, kad ugdo naują okupantų ir penktosios kolonos kartą. Gegužės 9-oji pergalės diena yra tik Rusijos piliečiams ir Rusijai, o mums, Lietuvos piliečiams – tai rusų antrosios okupacijos diena. Istorinio teisingumo poreikis tiesiogiai susijęs su dažno iš mūsų asmeniniu teisingumo poreikiu. Tiesa ir teisingumas turi negalėti visada. Jeigu istoriją bandoma vėl pakreipti mūsų nedraugams palankia linkme – nieko gero iš to nebus. Visų mokyklų ir visų tautybių moksleiviams reikia puoselėti tikrąsias vertybes. Lietuvių mokyklose tos vertybės yra puoselėjamos nepakankamai, o rusiškose mokyklose, kaip matome, yra puoselėjamos ne vertybės o rusiškasis nacionalizmas, netolerantiškumas kitaip manantiems žmonėms.

O jie tebestovi dar vis...

Vrš. Eugenijaus Žygaičio nuotrauka

Mes jų niekada neužmiršime Vienybės pamoka Užupio gimnazijoje

Partizanų žūties vietoje Užulėnio miške.

J. psk. Artūro Ivanovo nuotrauka

Kpt. Virgilijus RUDOKAS

Vyčio rinktinė

1948 m. gegužės 13 d. šalia Liudinaviškės kaimo, Užulėnio miške, Ukmergės apskrityje žuvo Vyčio apygardos partizanų vadas j. ltn. Danielius Vaitelis-Briedis, jo pavaduotojas Jonas Kalijonas-Mikas, apsaugos būrio vadas Vladas Čyvas-Salapka. 60-ąsias partizanų žuvimo metines Vyčio rinktinės kariai paminėjo kartu su Pasipriešinimo kovų dalyviais. Prie paminklinio akmens kartu su kariais ir partizanais pagerbti partizanų vadų atvyko ir būrys Vadoklų mokyklos moksleivių. Jiems tai buvo išvažiujamoji istorijos pamoka, galimybė išgirsti pačių laisvės kovų dalyvių – dim. plk. Jono Čeponio, dim. kpt. Broniaus Juospaičio pasakojimų. Apie šiandieninę Lietuvos kariuomenę papasakojo Vyčio rinktinės vadas plk.ltn. Ričardas Leikus. Savo kūrybos eiles, skirtas partizanams, skaitė partizanų ryšininkės anūkė Dominyka Barauskaitė, Panevėžio „Saulėtekio“ vidurinės mokyklos moksleivė.

Daugelį metų kartu su kariais savanoriais, partizanais, moksleiviais šią vietą lankydami

vo ir Danieliaus Vaitelio žmona Aleksandra. Tačiau į 60-ąsias vyro žūties metines ji jau nebe-

atvyko – gegužės 11 d., eidama 95-uosius metus, partizanų vado žmona mirė.

Dominyka BARAUSKAITĖ

Panevėžio „Saulėtekio“ vidurinės mokyklos
12 klasės moksleivė

RYŠININKEI „JŪRATEI“

Mano močiutei,
partizanų ryšininkei

Kiekvieną kartą man
išeinant,
mamos rauda tyli, tyli...
Kas kartą žuvus partizanui,
jo vietoje vardai kiti.

Aš negalėjau melo keisti,
nors tai suvokti ir sunku,
galėjau tik kovoti, melstis
ir būti su draugais kartu.

Neramios mano jaunos
dienos,
kankintos siaubo rūsyje,
neišnaikins pykčiausi priešai
Tėvynės meilės širdyje.

Aš nepamiršiu anei vieno,
negrižusio paguost tėvų,
kaskart girdžiu jų dainą tylią,
kada einu senu keliu.

Atleiski, Viešpatie, už pyktį,
kuris užvaldo vėl mane,
ir už nepakeliamą kančią,
kad jie kapuos, o aš gyva,

Už tai, kad viską paaukoję
jie liko tik daina miške,
dėkoju jiems, kad šalį ginti
nebuvo per sunki našta.

O kaip norėčiau vėl sugrįžti
į mišką vasaros taku,
ir vėl visus gyvus išvysti
prie laužo sėdinčius ratu.

Ir nenorėčiau nieko keisti,
tik nusilenkčiau jų didybei...
Ištardčiau priesaiką išdidžiai –
tarnauju Dievui ir Tėvynei.

Savanorių būrys žvalgų kurse Pensilvanijoje

J. srž. Julija MIŠINAITĖ

KASP štabo Civilių ir karių bendradarbiavimo skyrius

Gegužės 9 d. prasidėjo Lietuvos ir JAV rezervo karių žvalgų kursas, kuriame dvi savaites kartu mokėsi KASP kariai ir Pensilvanijos nacionalinės gvardijos gvardiečiai Indiantouno mokymo centre.

Kurso metu kariams buvo suteiktos galimybės gilinti žvalgybos taktikos bei technines žinias.

Šis kursas Pensilvanijoje neeilinis – jame dalyvauja daugiau nei 20 savanorių iš KASP rinktinių, taip pat kariai iš Geležinio Vilko brigados bei Žvalgų mokyklos, tarp jų – ir dvi merginos.

Pradžioje teko išlaikyti fizinio pasirengimo bei anglų kalbos testus.

Tai antras kartas, kai nuo bendradarbiavimo su JAV nacionaline gvardija pradžios (1993 m.),

į Jungtines Valstijas išsiunčiamas visas karių būrys.

Pirmą kartą trisdešimties KASP karių būrys, kartu su Estijos ir Latvijos savanorių būriais, dalyvavo pratybose „Partner Challenge 99“ Mičigano valstijoje.

Lietuvos ir JAV savanoriai šaudykloje.

Autorės nuotrauka

Kartu su kariais į JAV išvyko ir KASP štabo civilių ir karių bendradarbiavimo skyriaus atstovai, kurie gegužės 11d. lankėsi lietuvių bendruomenėje Filadelfijoje, Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje, o taip pat sekmadieninėje Vinco Krėvės lituanistinėje mokykloje.

Lietuvos savanorius aplankė KASP vadas plk. Antanas Plieskis ir štabo viršininkas plk.ltn. Vilmas Šatas.

Ats. kpt. Vytautas VOVERIS

„Savanorio“ redaktorius

Ji surengta gegužės 14-ąją, artėjant Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienai, kai į gimnaziją atvyko Karo prievolės administravimo tarnybos delegacija, vadovaujama plk. Arūno Dudavičiaus. Kariai į Užupio gimnaziją vyko ne atsitiktinai; jau geras dešimtmetis gimnazija palaiko gerus, dalykiškus ryšius su Lietuvos kariuomene. Šie ryšiai užsimezgė plk. A.Dudavičiaus iniciatyva. Vėliau, kur pulkininkas būtų betarnavęs, gimnazijos bendruomenės neužmiršo ir rūpinosi, kad abiem pusėms naudingas bendradarbiavimas ne nutrūktų. Tuo suinteresuotas ir gimnazijos direktorius Vladas Malcevičius.

Gimnazijoje mokosi apie 600 moksleivių. Čia aktyviai veikia skautai, deramas dėmesys skiriamas patriotiniam ir tautiniam ugdymui. Todėl visai nenuostabu, kad beveik kasmet užuopiškiai dalyvauja konkurse „Ką ži-

nai apie Lietuvos kariuomenę“ (šiais metais – Mantvydas Babaliauskas), yra absolventų, tapusių Lietuvos kariuomenės karininkais. Anaipol ne visoje Lietuvos mokyklose taip yra, žinome gerai, kad daug kur tos lietuviškos dvasios paprasčiausiai stinga.

Nuo šiol gimnazijos ir karių ryšiai bus dar geresni. Tai numatyta ir bendradarbiavimo sutartyje, kurią pasirašė Vilniaus Užupio gimnazijos direktorius V.Malcevičius ir Vilniaus karo prievolės centro viršininkas mjr. Gintautas Žukaitis. Svarbiausias sutarties tikslas: skatinti patriotizmą ir ugdyti tautiškumą. Plk. A.Dudavičius gimnazijai padovanojo bostoniškės Lietuvių enciklopedijos 36 tomus. Dainavo gimnazijos moksleivių mišrus choras. Direktorius mano, kad jų choras galėtų koncertuoti ir kariuomenės daliniuose. O kodėl ne? Moksleiviai norėtų su kariais pasivaržyti futbolo aikštėje, gal ir apie kokią nors vasaros stovyklą būtų galima pagalvoti.

Bendradarbiavimo sutartį pasirašė Užupio gimnazijos direktorius Vladas Malcevičius ir Vilniaus karo prievolės centro viršininkas mjr. Gintautas Žukaitis.

Kpt. Aleksejaus Liachockio nuotrauka

Afganistane žuvus Lietuvos kariui seržantui
Arūnui Jarmalavičiui
mūsų širdis sukaustė skausmas ir nėra tokių žodžių,
kurie sumažintų išsiskyrimo liūdesį - visi mes bejėgiai
prieš lemtį ir mirtį, dalijamės kančia ir norime
palengvinti praradimo skausmą.
Netekties ir liūdesio valandą dėl mylimo sūnaus, tėvo,
vyro ir draugo žūties reiškiamo gilią užuojautą
artimiesiems ir tarnybos draugams.

Krašto apsaugos savanorių pajėgos

Nuoširdžiai užjaučiame rinktinės štabo ir aptarnavimo
kuopos karį
gr. Irmantą Kielą dėl mamos mirties.

Vyčio apygardos 5-oji rinktinė

Konkursas vyko Rukloje

Pirmoji pažintis su kariuomene.

Vaidotas VĖGĖLĖ

Balandžio 25–26 d. Rukloje vyko 13-ojo moksleivių konkurso „Ką žinau apie Lietuvos kariuomenę“ finalinis etapas. Konkurso rengia Krašto apsaugos, Švietimo ir mokslo ministerijos bei Savanorių pajėgos.

Šiais metais baigiamąjį etapą, kurį sudaro atrankinis ir finalinis turai, nuspręsta surengti Rukloje. Pirmąją dieną moksleiviai susipažino su Lietuvos kariuomenės pajėgomis, turėjo atlikti teorines ir praktines užduotis Gaižiūnų poligone. Kitą dieną Algirdo batalione vyko konkurso finalas, kuriame

ir paaiškėjo šiemetiniai nugalėtojai. Vertinimo komisijai, kaip ir kasmet, vadovavo Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktorius dr. plk. ltn. Gintautas Surgailis.

Šiais metais nugalėtoju tapo Romanas Bartkūnas iš Visagino „Verdenės“ vidurinės mokyklos (jo mokytojas Valentinas Radevičius). Antrąją vietą laimėjo Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos atstovas Tadas Kazlauskas (mokytoja Ona Černiauskienė). Tadas, beje, yra Dainavos rinktinės karys savanoris, ketina stoti į Jono Žemaičio karo akademiją. Trečioji vieta atiteko Mariui Špū-

Konkurso nugalėtojai ir jų mokytojai.

Vrš. Eugenijaus Žygičio nuotrauka

ruui iš Zarasų rajono Antazavės vidurinės mokyklos (mokytojas Darius Tvardauskas).

Apdovanojimus konkurso nugalėtojams, visiems finalininkams ir jų mokytojams įteikė KASP vadas plk. Antanas Plieskis.

Pirmasis konkurso etapas iki balandžio mėnesio vyko Lietuvos miestuose ir rajonuose. Jį rengė KASP rinktinės kartu su savivaldybių, panorusių prisidėti prie šio renginio, švietimo skyriais. Vilniaus ir Šalčininkų rajonų švietimo vadovai prisidėti nepanoro, todėl šių rajonų moksleiviai konkurse nedalyvavo. Tai tęsiasi

metų metus. Kas primins šių rajonų švietimo vadovams, kad moksleivių pilietinis ir patriotinis ugdymas yra jų tiesioginė pareiga, už tai Lietuva ponams algas moka!

Idėja surengti konkursą gimė 1995 m. SKAT štabe. Viena iš iniciatorių bei organizatorių – kpt. Renata Žvinienė (tada dar tik leitenantė) šį darbą dirba ir šandien. Tai jos, j. psk. Linos Ambroževičiūtės ir j. srž. Julijos Mišinaitės dėka moksleivių Gaižiūnų poligone laukė daug netikėtumų ir nelengvų išbandymų, dėl kurių, tiesa, niekas nepyko.

Konkurso atsiradimą lėmė kelios priežastys. SKAT didelį dėmesį

skyrė darbui su jaunimu, moksleiviais, ieškojo naujų, įdomesnių ir įvairesnių bendravimo formų. Be to, bendraujant su jaunimu, mokykloje, buvo pastebėta, kad visuomenė per mažai žino apie Lietuvos kariuomenę, jos istoriją, kovas už laisvę ir visai mažai – apie partizaninio pasipriešinimo laikotarpį.

Ne vienas buvęs konkurso dalyvis susiejo savo gyvenimą su Lietuvos kariuomene, baigė mokslus ir tapo karininku. Bet svarbiausias tikslas yra ugdyti moksleivių tautiškumą, patriotinę savimonę, pasididžiavimo savo tauta ir savo tėvyne jausmus.

Batalione ir rinktinėje

Pilietiškumo pamokos dalyviai su viršila Romu Ramanausku.

Kristina RAMANAUSKAITĖ

Makniūnų būrio jaunųjų šaulių vadė

Lietuvos kariuomenė – tai Lietuva. Ji atgimė ir augo kartu su mūsų valstybe. Lietuvių kovų už laisvę ir nepriklausomybę istorija skaičiuojama šimtmėčiais.

Makniūnų pagrindinės mokyklos (Alytaus r.) mokiniai yra įsitraukę į karinę veiklą, nemaža dalis mokinių yra Šaulių sąjungos nariai, domisi karių gyvenimu ir veikla, o norėdami dar geriau susipažinti, nuvykome į Alytuje esantį Birutės motorizuotą pėstininkų batalioną. Ten mus sutikęs vrš. Romas Ramanauskas parodė, kaip gyvena

kariai, apžiūrėjome kareivines. Padėkoję viršilai tęsėme pilietiškumo pamoką Dainavos savanorių rinktinės muziejuje, kuriame yra eksponatų net iš DLK laikų. Apie pačius įdomiausius eksponatus papasakojo kpt. Kęstutis Pileckas. Apžiūrėjome gausią ir įdomią nuotraukų ekspoziciją. Kpt. K. Pileckas atkreipė mokinių dėmesį į ypatingą rožinį, padarytą kalvinio partizano iš duonos. Toks eksponatas mums liudija lietuvių atkaklumą, valią, ryžtą ir tikėjimą.

Susipažinome su įvairiausia amunicija, ginkluote, taip pat įvairių laikotarpių uniformomis. Sudo-

mino Lietuvos vėliava, kurios spalvos jau nublukusios o žalios visai nematyti. Šią vėliavą išsaugojo partizanas nuo 1935 m.

Labai tikroviškai atrodo muziejuje įrengtas partizanų bunkeris. Kapitonas papasakojo apie partizanų ryžtą ir drąsą kovojant už nepriklausomybę, parodė mūsų laikų didvyriui Artūriui Sakalauskui, žuvusiam už Lietuvos laisvę 1991 m., skirtą kampelį.

Pilietiškumo pamoka baigėsi, bet pilietiškumo ugdymas niekada nesibaigia, nes, manau, ne vienam iš pamokoje dalyvavusių mokinių atminty išliks matyti vaizdai.

Sveikiname nugalėtojus!

Balandžio 24–25 d. Rusnėje vyko Lietuvos kariuomenės sportinės žūklės čempionatas, kuriame rungėsi 33 komandos. Daugiausia žuvų pagavo ir I vietą užėmė Butigeidžio dragūnų mokomojo bataliono komanda, o individualioje įskaitoje dragūnas psk. Evaldas Umporas buvo trečias.

Geriausia Lietuvos kariuomenės žvejų komanda (iš kairės) – mjr. Romualdas Moldaris (komandos vadovas), bataliono vadas mjr. Zigmantas Jankauskas, vrš. Vladimiras Vasiljevas, vyr. srž. Tomas Gudžiūnas, vrš. Audrius Budrys ir psk. Evaldas Umporas.

Ingos Šmitienės tekstas ir nuotrauka

Savanas, SL 1469.

steigėja Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba, leidžia Krašto apsaugos savanorių pajėgos. Laikraštis išeina vieną kartą per mėnesį.

Eina nuo 1991 02 09

Redakcijos adresas: 2056 Viršuliškių 36, Vilnius, Tel.: 242 77 56.

El. paštas: Vilius.Dziavecka@mil.lt

Spausdino „Respublikos“ spaustuvė, M.Sleževičiaus g. 7, Vilnius.

Ofsetinė spauda, 2 sp. lankai. Tiražas 2000 egz.

Indeksas 0099

Redaktorius ats. kpt. Vytautas Voveris.

Korespondentas gr. Vilius Džiavečka.

Dizainerė Jurgita Šeštokaitė.

Kalbos redaktorė Živilė Gurauskienė.

Maketavo UAB „Valstiečių laikraštis“

Kaina 1 Lt 20 ct